

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ရေလုပ်ငန်းအခြေအနေ ရှိပြီးသား အချက်အလက်များအား ပြန်လည် ကြည့်ရှုခြင်း

Ben Belton (MSU), Aung Hein, Kyan Htoo, L. Seng
Kham (CESD) Ulrike Nischan (IFPRI), Thomas Reardon
(MSU), Duncan Boughton (MSU)

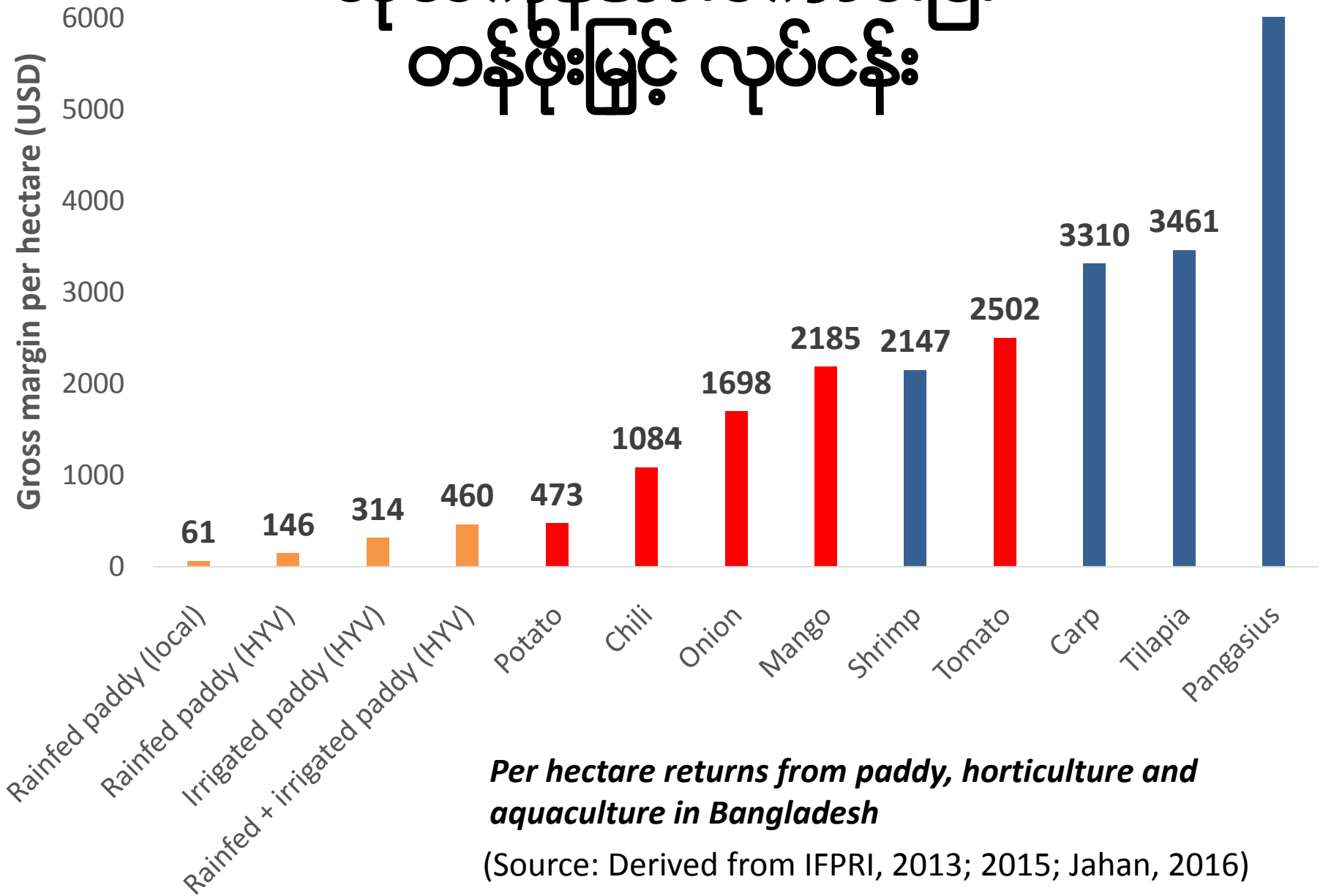
Outline

- အဘယ့်ကြောင့် ရေလုပ်ငန်းအား ဗဟိုထားရသနည်း?
- ဓလေ့ထုံးတမ်းအမြင် (စာပေ ပြန်လည်ကြည့်ခြင်း)
- ငါးစားသုံးမှု နှင့် ဈေးကွက် အချက်အလက် (IHLCA 2010 and CSO)
- ကုန်ထုတ်လုပ်ရေး နှင့် ကုန်သွယ်မှု (CSO, DOF, FAO)
- ငါးကန်ဧရိယာများအား ဧရိယာအရ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာခြင်း (Google Earth Pro)

အဘယ့်ကြောင့် ရေလုပ်ငန်းအား ပဟိုထားရသနည်း?

- ကမ္ဘာ့ဖွံ့ဖြိုးမှု အနေးဆုံးနိုင်ငံ အများစုတွင် အစားအစာ ဖူလုံမှု နှင့် အဟာရပြည့်ဝမှုအတွက် ငါးသည် အရေးကြီးဆုံးဖြစ် - တခါတရံတွင် အသေးစား အဟာရဓါတ်များ အတွက် အဓိက အရင်းအမြစ်ဖြစ်
- ဝင်ငွေတိုးလာမှု နှင့် မြို့ပြတိုးချဲ့လာသည်နှင့် အမျှ ငါးလိုအပ်မှု တိုးလာခြင်း၊ အဓိက ကုန်စည်မှသည် တန်ဖိုးမြှင့် အစားအစာ အဖြစ် ပြောင်းသွားခြင်း
- ကမ္ဘာ့သဘာဝငါးဖမ်းမှု မှ ကြီးထွားမှု တန်ဖိုးခြင်း ရလဒ်
- ရေလုပ်ငန်းသည် ကမ္ဘာ့အမြန်ဆုံး ကြီးထွားလာသည့် အစားအစာဆိုင်ရာ ကဏ္ဍဖြစ်ပြီး , ကမ္ဘာ့အစားအစာဆိုင်ရာ ငါး တစ်ဝက် ကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ပြီး ၂၀၂၂ တွင် ၈၅ မီလီယံ တန် အထိ ၃၅% ကြီးထွားရန် (OECD/FAO, 2013)
- ငါးနှင့်လယ် တွဲဖက်လုပ်ကိုင်ခြင်းသည် တန်ဖိုးမြှင့် စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာ လုပ်ငန်း တစ်ခုဖြစ်သည်

ထုတ်ကုန်အားကောင်းပြီး တန်ဖိုးမြင့် လုပ်ငန်း

Per hectare returns from paddy, horticulture and aquaculture in Bangladesh

(Source: Derived from IFPRI, 2013; 2015; Jahan, 2016)

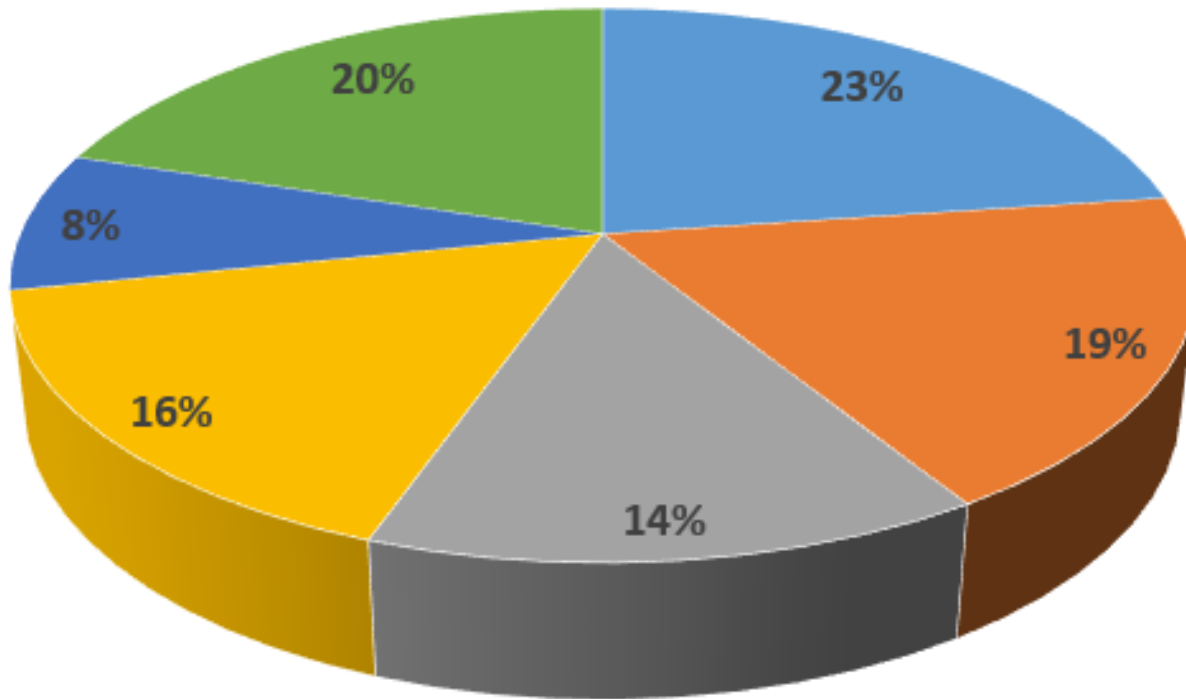
မြန်မာ့ရေလုပ်ငန်း အပေါ် မလေ့ထုံးတမ်းအမြင်

- အကြီးစားလယ် လွှမ်းမိုးမှု
- အသေးစား ထုတ်လုပ်သူ မရှိခြင်း
- စပါးခင်းများပေါ်တွင် ကန်တည်ဆောက်ရန် မဖြစ်နိုင်ခြင်း
- ပြည်ပတင်ပို့ရန် ရည်ရွယ်ခြင်း
- ထုတ်ကုန်အားနည်းပြီး နည်းပညာပိုင်းဆိုင်ရာ အကျိုးဖြစ်ခြင်း
- အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ပေးနိုင်မှု ကန့်သတ်ထားခြင်း

ငါးစားသုံးမှု

အိမ်ထောင်စု၏ အစားအစာ သုံးစွဲမှု အပေါ် ငွေကြေးဝေပုံချမှု

■ Rice and other staples

■ Fish

■ Food & beverages taken outside home

■ Meat, eggs & milk

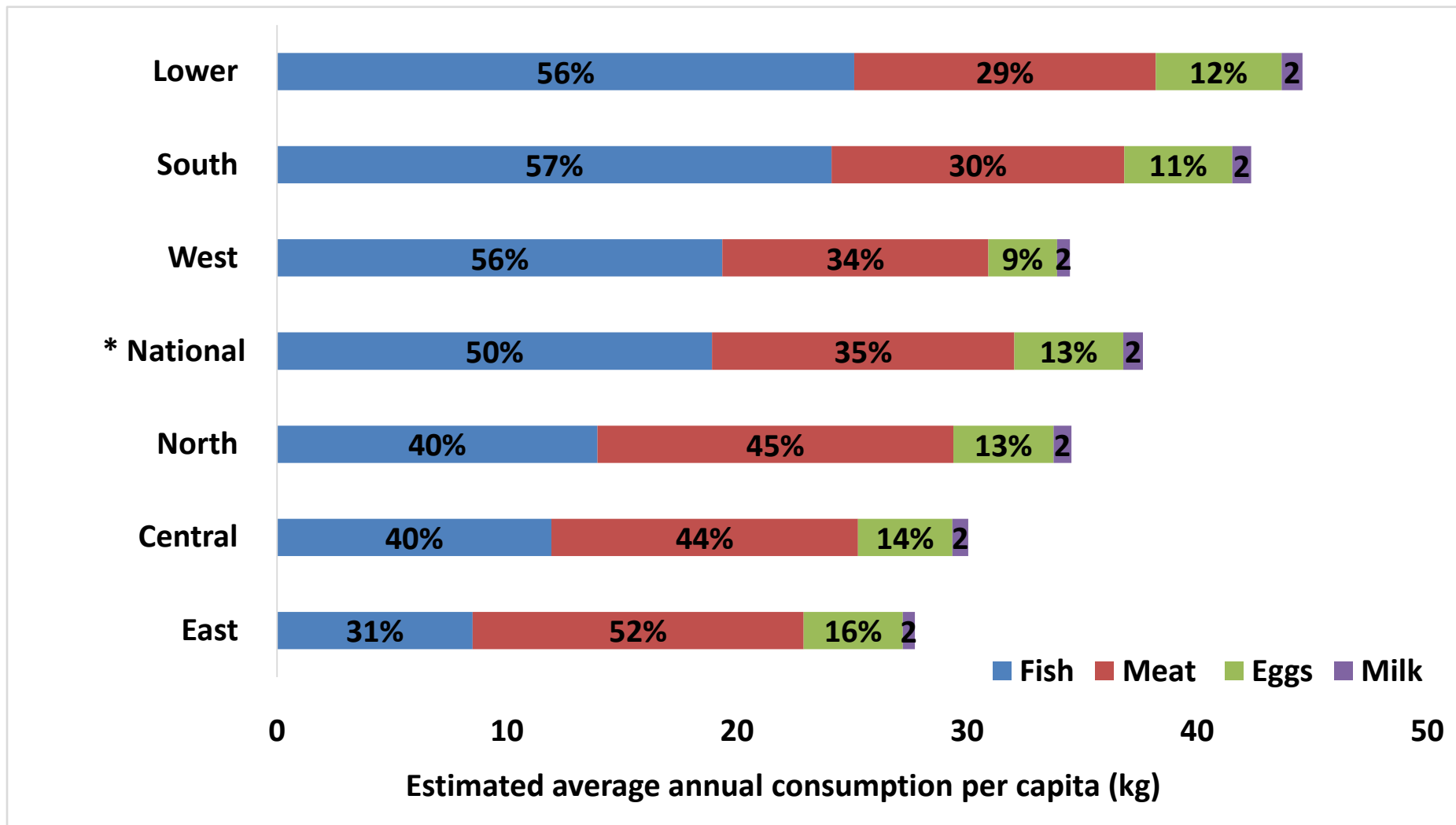
■ Vegetables & fruits

■ Other foods & beverages

Share of national food expenditure by food group (%)

(Source: Authors' calculations from IHLCA 2010 dataset)

တိရစ္ဆာန် မှ ရရှိသော အစားအစာများ သုံးစွဲမှု အတွက် ငါး ထောက်ပံ့ပေးမှု

Myanmar estimated average annual consumption of animal source foods per capita, by location (Source: authors' calculations from IHLCA 2010 dataset)

ကျေးလက် နှင့် မြို့ပြ ငါးသုံးစွဲမှု

	Average fish consumption (kg/capita/year)				
	Aquaculture	Dried/ processed	Fresh- water capture	Marine capture	All fish
National	3.9	6.4	5.1	3.5	18.9
Rural	3.5	6.5	5.5	3.3	18.7
Urban	5.0	6.3	4.0	4.1	19.4
Urban – Rural Difference (%)	41	-2	-27	25	3

Average consumption of fish by source and location

(Source: Author's calculations from IHLCA dataset 2010)

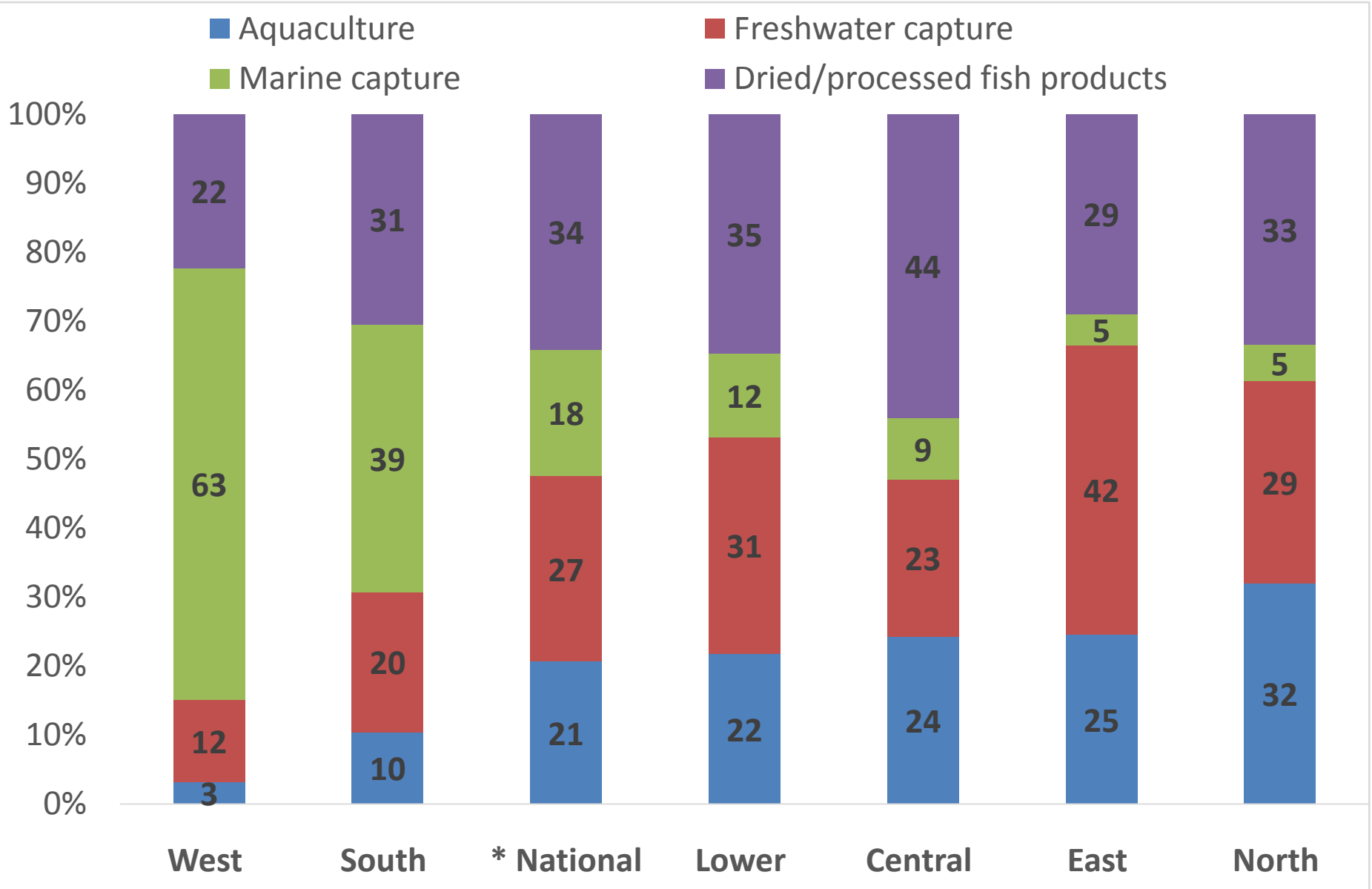

စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအရ ငါးသုံးစွဲမှု

	Average fish consumption (kg/capita/year)				
	Aquaculture	Dried/ processed	Fresh- water capture	Marine capture	All fish
Quintile 1	1.6	4.2	4.3	3.0	13.0
Quintile 2	3.2	5.8	4.6	3.0	16.6
Quintile 3	4.1	6.4	4.8	3.1	18.4
Quintile 4	4.9	7.3	5.3	3.8	21.2
Quintile 5	5.5	8.3	6.3	4.4	24.5
Q5-Q1 Difference (%)	253	98	47	45	88
Consumption increase per quintile (%)	34.4	17.3	9.5	10.1	16.2

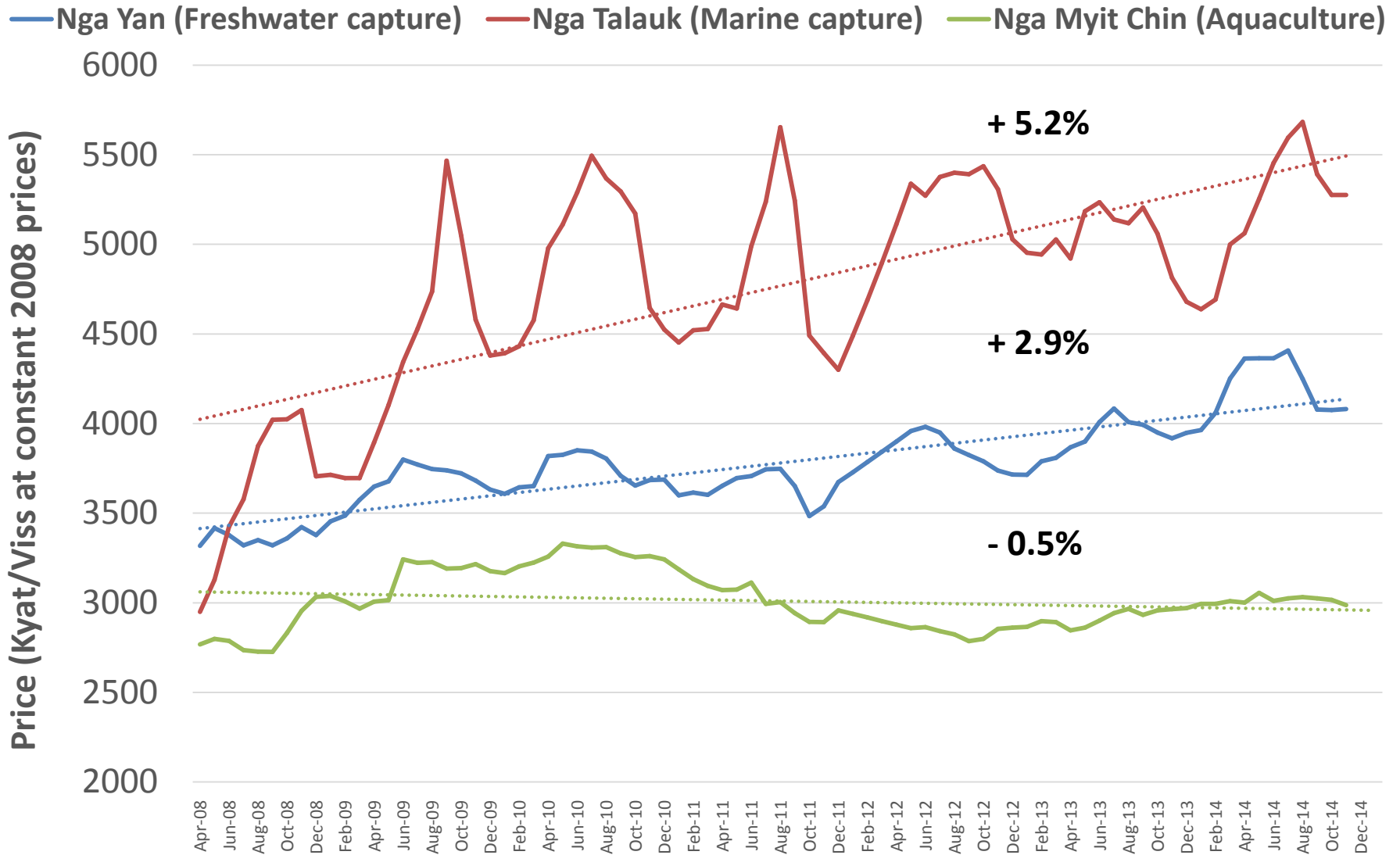
Average consumption of fish by source and expenditure quintile
 (Source: Author's calculations from IHLCA dataset 2010)

ငါးသုံးစွဲမှု ဆိုင်ရာ ဝရပ်

Share of fish consumed by source and region (Authors' Calculations from ILHCA- 2010)

ဈေးကွက် လမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ သမိုင်း

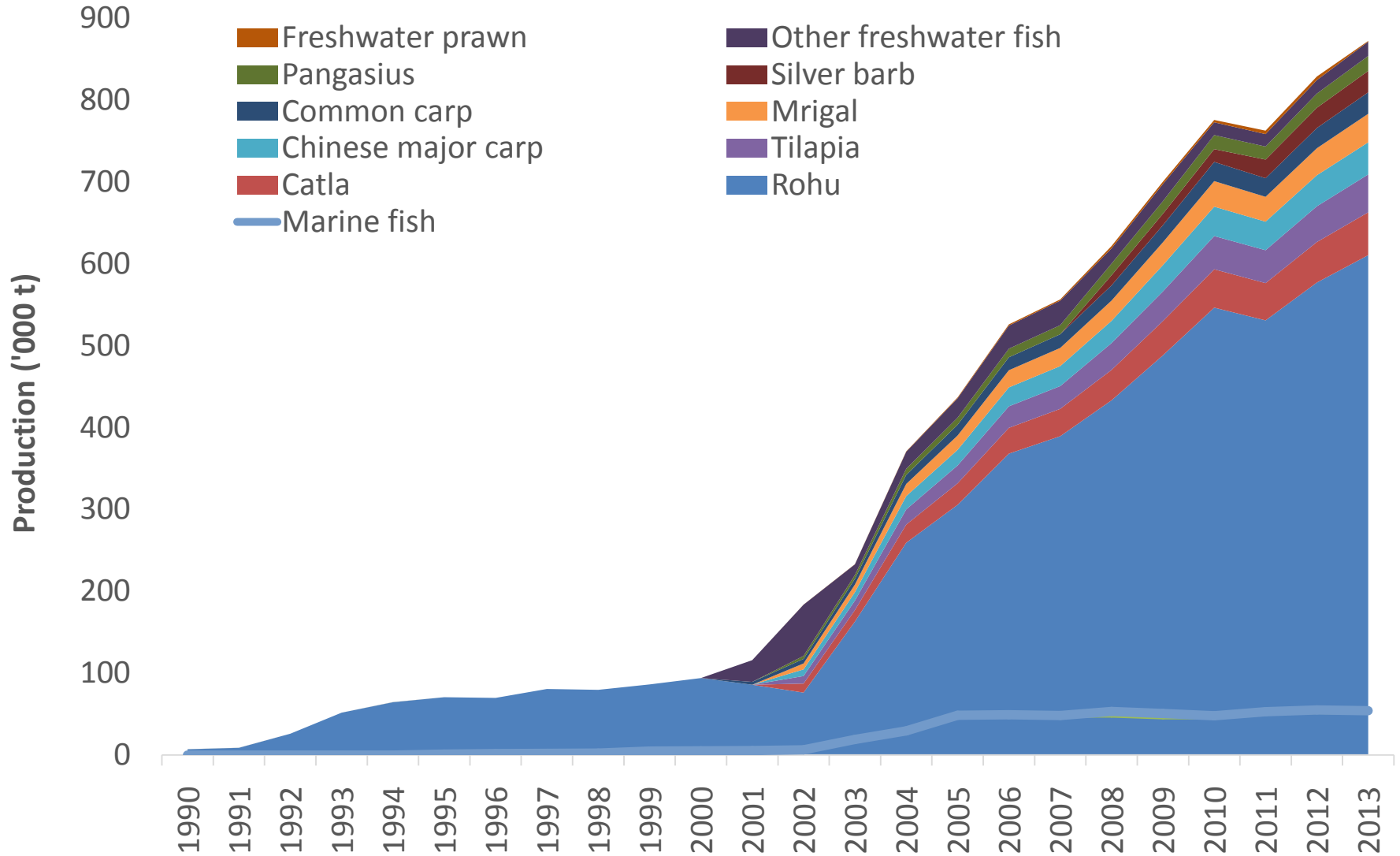

Real fish prices, May 2008-Jan 2015 (Source: CSO, various years)

ငါးထုတ်လုပ်မှု နှင့် ရောင်းဝယ်မှု

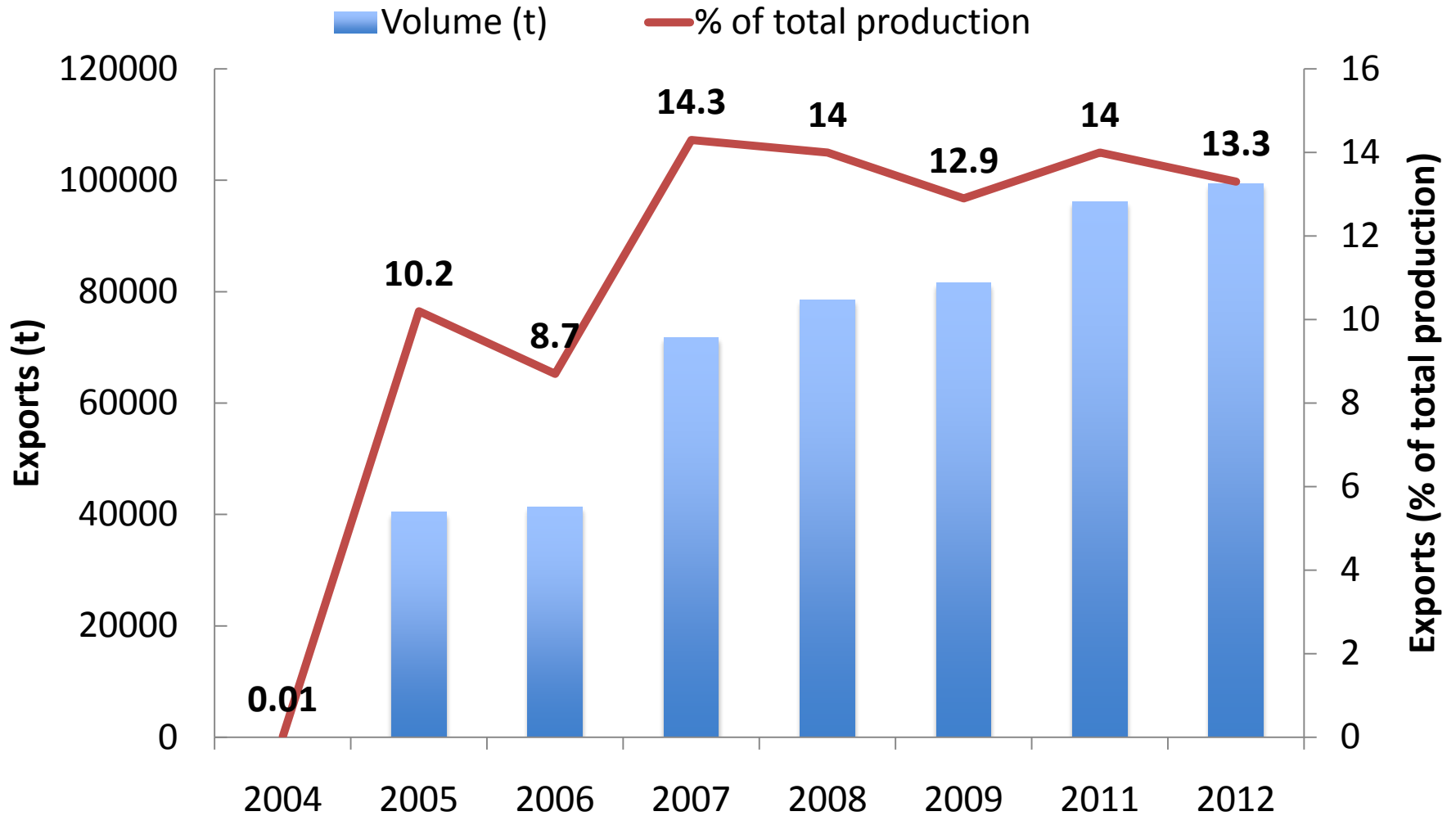

ရေလုပ်ငန်း ထုတ်လုပ်မှုဆိုင်ရာ အစီရင်ခံချက်

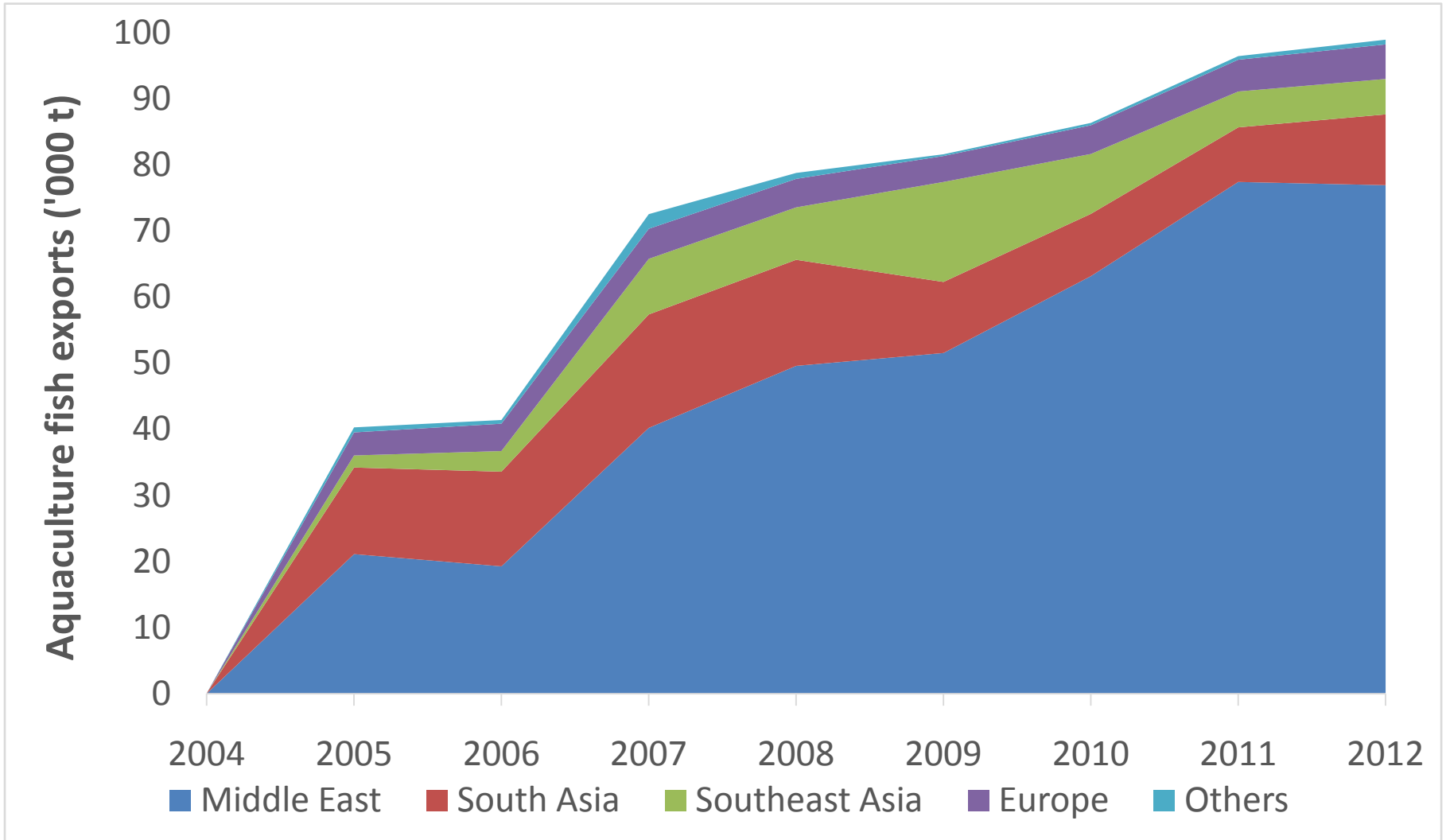
Myanmar aquaculture production by species, 1990-2013 (Source: FAO, 2015)

ရေချိုရေလှုပ်ငန်း တင်ပို့မှု

Myanmar Inland Aquaculture Exports by Volume and Share of Total Production (Source: derived from DOF, 2014)

တင်သွင်းသည့် ဒေသများအလိုက် လယ်ငါး တင်ပို့မှု

Volume of freshwater aquaculture exports by importing region, 2004-2012

(Source: CSO, 2010; DOF, 2012)

သုံးစွဲမှု နှင့် ကုန်သွယ်မှုဆိုင်ရာ အချက်အလက်များအရ ၂၀၁၀ခုနှစ် ငါးထောက်ပံ့မှု ခန့်မှန်းချက်

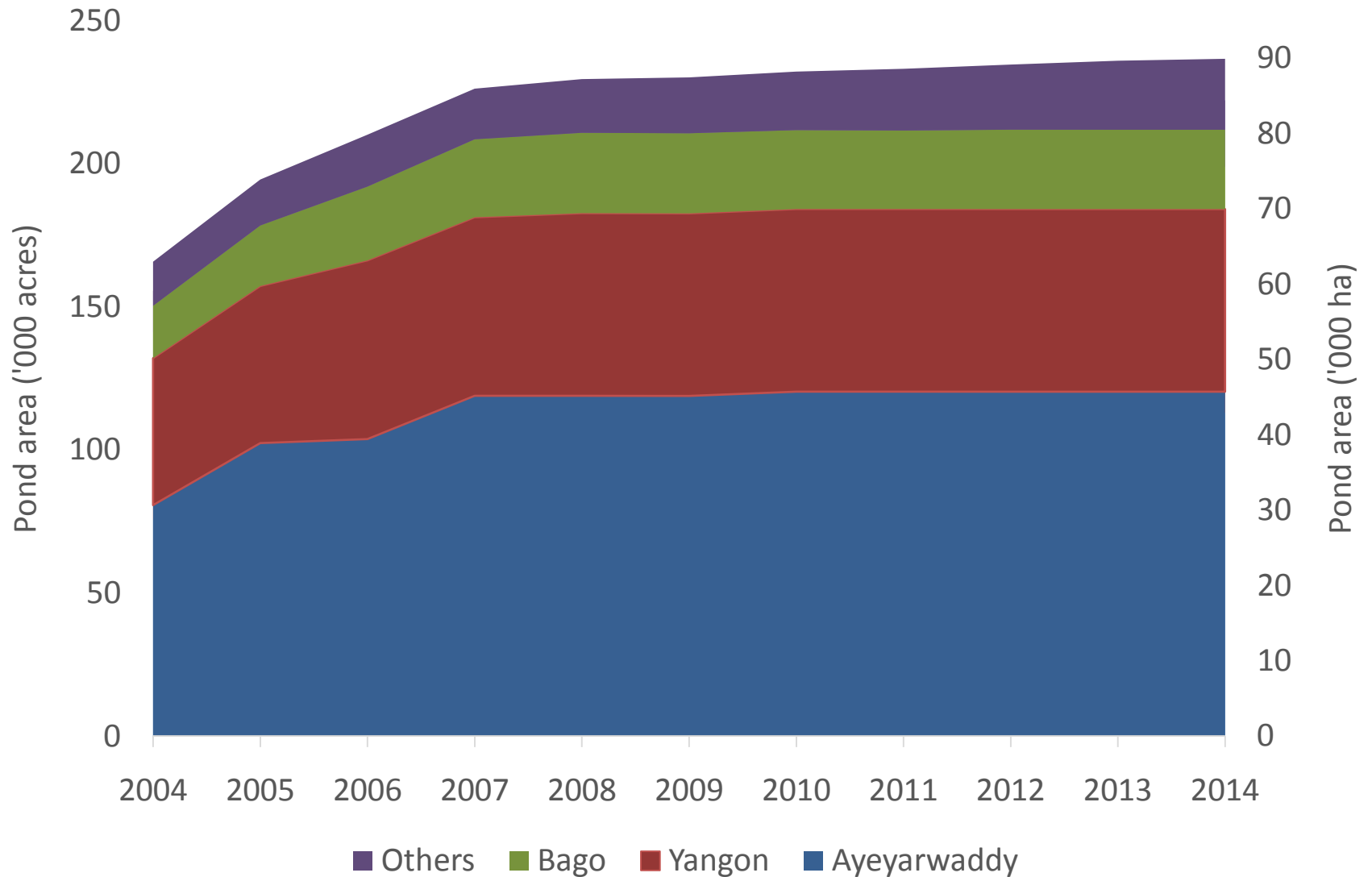
Source	Apparent production (t)	Officially reported production (t)	Difference (%)
Marine capture	923,150	2,060,780	123
Freshwater capture	524,341	1,002,430	91
Aquaculture	324,322	858,760	164
Total	1,771,813	3,921,970	121

Estimate of Myanmar's total fish supply in 2010, based on apparent consumption and exports (Source: Derived from DOF, 2012; 2014, IHLCA 2010)

An aerial photograph of a rural landscape, showing a dense grid of agricultural fields. The fields are in various shades of green, brown, and grey, indicating different crops or stages of growth. A network of roads and paths crisscrosses the area. The entire image is overlaid with a semi-transparent dark green filter. Centered on the image is the text "Spatial Analysis" in a bold, white, sans-serif font.

Spatial Analysis

ငါးကန်ဧရိယာ အစီရင်ခံစာ

Myanmar inland fishpond area (Source: DOF, 2014)

2005: 398 ha

2010: 686 ha

2015: 1092 ha

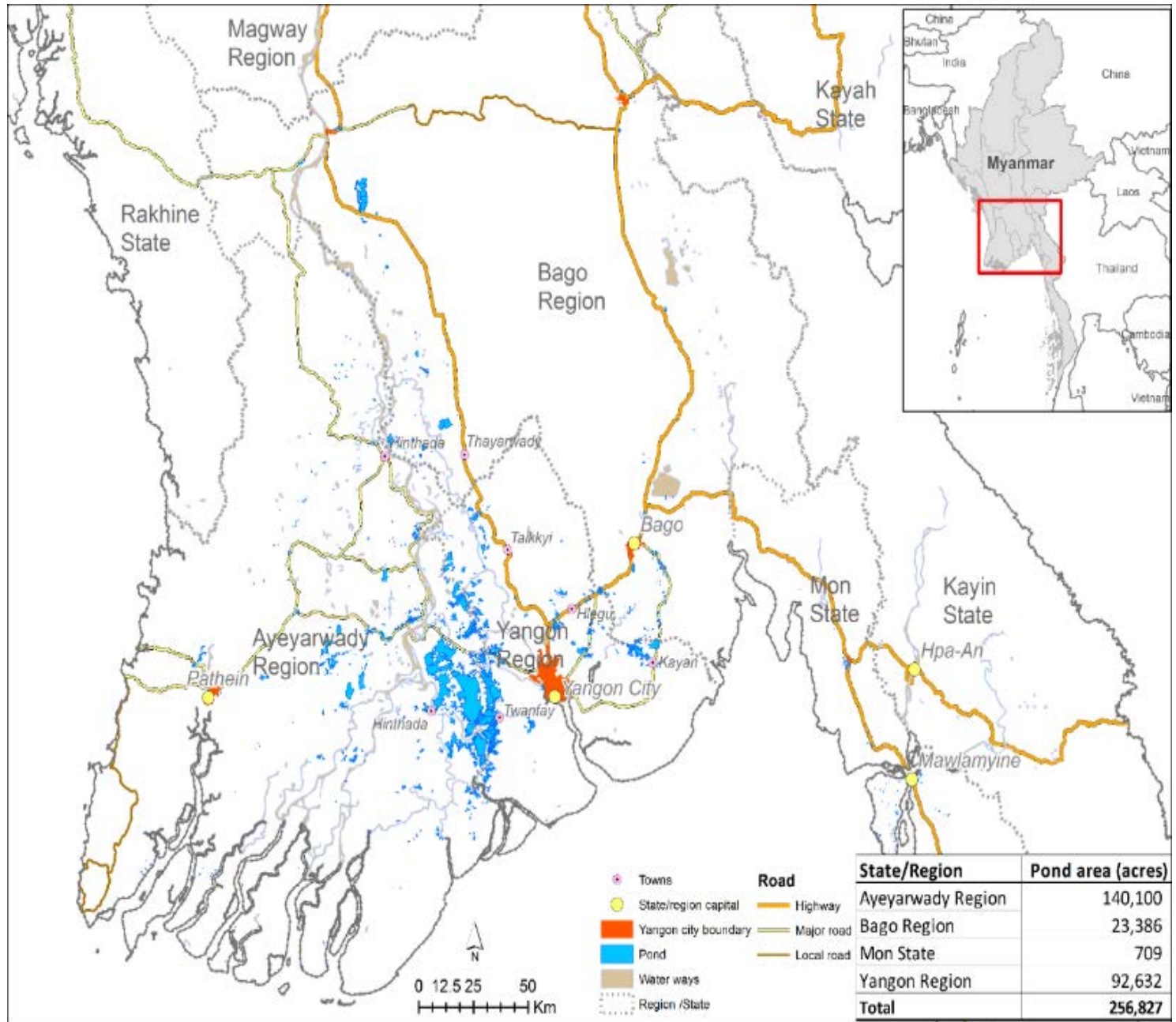

ပြိုဟ်တုဝါတ်ပုံများ အရ ကန်ဇရိယာ နှင့် ကြီးထွားနှုန်းများ ခန့်မှန်းခြင်း

Item	Pond area (acres)	Number of ponds
Hlegu Cluster (		
2004	678	128
2009	1553	173
2014	1721	266
Change '04-'14 (%)	154	108
“Nyaungdon Island” Cluster		
2003	9698	994
2010	27663	1509
2014	34192	1736
Change '03-'14 (%)	253	75
Latkyargyi Cluster		
2003	2240	441
2014	3111	509
Change '03-'14 (%)	39	15

Estimated spatial change in selected pond clusters
 (Source: Authors' calculations from Google Earth Pro)

မြန်မာနိုင်ငံ
အောက်ပိုင်းရှိ
ငါးကန်များ၏
ဧရိယာ ပျံ့နှံ့မှု

(Source: Authors', derived from Google Earth satellite images)

GIS အရ ခန့်မှန်းထားသော ငါးကန်ဧရိယာ နှင့် အစီရင်ခံထားသော ငါးကန်ဧရိယာကြား ကွာဟမှု

Region/State	Pond area (Ha) Official	Pond area (Ha) Google Earth	Difference (%)
Ayeyarwady	45,705	56,721	24
Yangon	24,236	37,503	55
Bago	10,532	9,468	-10
Sub-total	80,868	103,978	29

Comparison of officially reported and estimated pond area

(Source: Authors' own calculations from DOF, 2014; Google Earth Pro)

နိဂုံး

- အချက်အလက် အရင်းအမြစ် အများအပြားအား ကြိုကံဖွဲ့တိုင်းခြင်းသည် ဓလေ့ထုံးတမ်း အမြင်အရ ထောက်ခံထားတာထက် ပိုရှုပ်ထွေးသော ရေလုပ်ငန်းကို ပုံဖော်စေပါသည်
- မြန်မာတွင် သုံးစွဲနေသော တိရစ္ဆာန်မှ ရရှိသည့် အစားအစာများထဲတွင် ငါးသည် အရေးပါဆုံး ဖြစ်ပြီး၊ အစားအစာများထဲတွင် အသေးစားအဟာရဓါတ်များ ၏ အဓိက အရင်းအမြစ် ဖြစ်ပါသည်
- ငါးသုံးစွဲမှု အတွက် ရေလုပ်ငန်းမှ ထောက်ပံ့မှုမှာ ကြီးထွားမှု မြန်လာပြီး မြန်မာနိုင်ငံ အထက်ပိုင်းနှင့် ကျေးလက်ဧရိယာများတွင် အထူးသဖြင့် အရေးပါ လှပါသည်
- ရေလုပ်ငန်းငါး ၏ ဈေးနှုန်းအမှန်မှာ အချိန်နှင့် အမျှ ကျဆင်းနေပါသည်
- ရေလုပ်ငန်း ဖွံ့ဖြိုးမှု အတွက် အဓိက က ပြည်တွင်းဈေးကွက် ဖြစ်ပြီး တင်ပို့မှု မဟုတ်ပါ
- စုစုပေါင်း ငါးထုတ်လုပ်မှု မှာ တရားဝင် အစီရင်ခံမှု ထက် ပို၍ သိသိသာသာ နည်းပါးနေသော်လည်း ကန်ဧရိယာ မှာ လွန်ခဲ့သော ဆယ်စုနှစ် ကာလများထက် ပို၍ လျင်မြန်စွာ များပြားလာပါသည်